

ЗАСЕДАНИЕ НА РАЗШИРЕНИЯ ДИРЕКЦИОНЕН СЪВЕТ ПО ПРОБЛЕМИТЕ  
НА ГОСТУВАНЕТО НА НАРОДНИЯ ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ" В БЕЛГРАД  
НА 5, 6 и 7 ДЕКЕМВРИ 1973 ГОДИНА

Заседанието се провежда в кабинета на главния директор  
Ал.Гетман на 9.XI.1973 год. - деня, в който почина нар.арт.Апостол  
Карамитев - от 11 до 12 часа.

Присъствуват:

1. Ал.Гетман
2. Ал.Григоров
3. Дамян Бърняков
4. Ал.Панков
5. Вл.Карамихов
6. Г.Танчев
7. Кр.Мирски
8. Е.Халачев
9. Ат.Велянов
10. С.Гьорова
11. Ил.Друмева
12. Б.Банов
13. П.Карлуковски
14. С.Хашъмов

Отсъствуват:

1. Любомир Кабакчиев (при председателя на КИК Павел Матев във връзка с погребението на Апостол Карамитев)
2. А.Шомова - на летището посреща народните артисти на МХАТ
3. Николай Николаев

АЛ.ГЕТМАН - Това разширено заседание на дирекционния съвет го свиках във връзка с подготовката и вървежа на работата по заминаването ни за Югославия. Днес, независимо от тягостното събитие и огромната загуба, която сполетя колектива на Народния театър ние трябва да разгледаме три възлови въпроса във връзка с гостуването ни в Белград. Първият въпрос е художествено-репертоарен. Вторият - технически. Третият - за пропагандата на гостуването ни.

На миналото заседание на художествения съвет ние се срияхме на следните три спектакъла:

"Свекърва" от Антон Страшимиров

"Единственият свидетел" от А и П.Тур

"Всичко в градината" от Е.Олби

Бих желал литературното бюро в целия си състав с отговорник Савелина Гьорова, да гледа по възможност не последните, а

поне предпоследните представления на трите пиеси, за да може на свое заседание своевременно да изкаже своите съображения, препоръки или сигнали на режисьорите и да остане време за корекции във връзка с бележките, които членовете на Литературното бюро ще изкажат. Антония Каракостова ще я моля да има грижата да раздаде своевременно на членовете на Литературното бюро програмата на спектаклите за месеца.

"Свекърва" ще се играе на 13.XI и 1.XII

"Всичко в градината" - на 14, 20, 28, 30 и 1.XII

"Единственият свидетел" - на 18 и 19.XI.

"Свекърва" и "Единственият свидетел" са затвърдени вече спектакли, но при "Всичко в градината" се налагат корекции в декора и промяна на мизансцена. Тук е Атанас Велянов, художникът на "Всичко в градината" и ще го моля да изкаже своите съображения по въпроса.

Другарко Ђорова, Вие ще имате грижата членовете на Литературното бюро, при това всички до един; да гледат най-късно предпоследното представление на съответните пиеси.

Вторият въпрос във връзка с подготовката на спектаклите - има ли проблеми по декора? Има ли проблеми по декора на "Свекърва"?

АЛ.ПАНКОВ - Декорът на "Свекърва" вече е преработен. Тук проблеми няма. Проведени са технически репетиции с всички поправки и корекции, които се налагат за Белград.

АЛ.ГЕТМАН - Има ли проблеми по декора на "Единственият свидетел"?

АЛ.ПАНКОВ - Декорът на "Единственият свидетел" пасва идеално на белградската сцена.

С.ХАШЪМОВ - Декорът на "Единственият свидетел" се нуждае от известно опресняване. Сега той вехтее на сцената.

АЛ.ПАНКОВ - Имаме предвид опресняването на декора на "Единственият свидетел".

АЛ.ГЕТМАН - Какви са проблемите по отношение на "Всичко в градината" във връзка с декора?

АТ.ВЕЛЯНОВ - Съкращаването на дължината на портала налага известни корекции в декора с около 2 метра и нещо, което ще поведе след себе си и корекции в мизансцена, особено в III действие на пиесата.

АЛ.ГЕТМАН - Уточнен ли е окончателно проекта за корекции в декора?

АТ.ВЕЛЯНОВ - Проектът за корекциите в декора не е уточнен окончателно защото на място трябва да видим условията на белградската сцена и да се съобразим с тях. Налага се в Белград да замине една тричленна комисия.

АЛ.ГЕТМАН - В какво горе-долу ще се изразят тези корекции в декора?

АТ.ВЕЛЯНОВ - Трябва да се изработят три нови колиси.

АЛ.ГЕТМАН + Изработването на тези три колиси колко време ще отнеме на техническите ателиета?

АЛ.ПАНКОВ - Не повече от три-четири дни.

АЛ.ГЕТМАН - Приготвянето на декора на "Всичко в градината" за Белград няма ли да попречи на изработването на декора на Лозановата пиеса "Пътуване към истината"?

АЛ.ПАНКОВ - Не.

Д.БЪРНЯКОВ - Ние вече приготвихме заповедта за заминаването на групата от Е.Халачев, Ал.Панков и Ат.Велянов, за да могат на място да огледат условията на сцената и да съобразят с нея поправките си.

АЛ.ГЕТМАН - (подписва заповедта за командироването на Е.Халачев, Ал.Панков и Ат.Велянов). Кога тази група може да замине?

Д.БЪРНЯКОВ - Предлагам в понеделник. Аз ще имам грижата да уреждането на паспортите и визите им.

АЛ.ГЕТМАН - Ще моля режисьорите да намерят начин и да поговорят с актьорите, които заминават. Всички трябва да знаят, че ние не разполагаме с дубльори и случайни неща като грип, напиване, настинка - могат да провалят делото. Човек никога не може да предвиди всичко, но все пак, ако хората са предупредени, могат да се спестят някои неща - като простуда, например, от нехайство или лекомислие към здравето. Всички, които заминават, трябва да помнят в ежедневието си, че заминаваме за чужбина и представяме българския театър. Когато някой се разболее тук, в България, е друго. И колкото и да не ни е приятно, отменяме спектакъла и връщаме публиката. В чужбина е друго и затова много моля другарите, които ще пътуват, да бъдат предупредени и най-вече артистите, да се пазят. Има ли засега нещо

тревожно със здравословното състояние на артистите, които са заети в тези три спектакъла?

АЛ.ГРИГОРОВ - Засега няма.

Ал.Гетман - Лекар ще пътува ли с нашата група?

Д.БЪРНЯКОВ - Не сме предвидили. В Германия за наша заболяла актриса ползувахме техен лекар.

АЛ.ГЕТМАН - Другарю Бърняков, възлагам ви да се заемете и проучите тогава въпроса със здравната конвенция между България и Югославия и какви точно права на безплатно лечение имат нашите граждани на тяхна територия. Трябва сега, на това заседание, да решим въпроса с какво ще пътуваме. Можем да тръгнем с влак, който се композира тука и не идва от Турция, в 7 часа сутринта. Можем да пътуваме с влака, който идва от Турция и тръгва от София в 9 часа сутринта. Имаме и 2 рейса, можем да вземем от цирковете още 1-2 рейса и да пътуваме с тях.

С.ХАШЪМОВ - При гостуването си в Югославия през 1967 година театърът пътува с рейсове, единият от които закъса по пътя и пристигна с няколко часа закъснение. Нека не забравяме, че сега ще се наложи да пътуваме в зимни условия, които винаги са свързани с рискове. Аз говорих с много от колегите и артистите предпочитат да пътуват с влак, и то с по-ранния влак, който тръгва в 7 часа сутринта. По този начин ние ще пристигнем към 1-2 часа по обед, хората ще могат да си починат, да дойдат на себе си.

АЛ.ГЕТМАН - Ако ще пътуваме с влак, трябва предварително да блокираме местата в 2-3 вагона. Днес е момента да решим този въпрос.

С.ХАШЪМОВ - Желанието на артистите е да пътуват с влак.

Д.БЪРНЯКОВ - Пътуването с влак е по-сигурно.

АЛ.ГЕТМАН - В случай, че се пътува с влак, трябва да се блокират места за 100 души. Имайте предвид освен това, че югославската страна няма задължението да ни превозят от гарата до хотела.

Д.БЪРНЯКОВ - Аз предлагам, в случай, че основната група тръгне с влак част от хората да тръгнат с един от нашите рейсове, който

да пътува с колоната на декора. При това положение ние ще разполагаме в Белград със собствен превоз.

АЛ.ГЕТМАН - Решаваме да пътуваме с влак и 1 рейс.

Тъй като ние нямаме възможността да отидем в Белград с "Почивка в Арко Ирис" и "Краят на книга VI", другарят Кабакчиев предлага да дойдат с нас някои от народните артисти или от заслужилите, по усмотрение на режисьорите, които биха могли да се включат и в спектаклите, ако има такава възможност или да дойдат с нас като наши представителни гости. Това би придало по-голяма представителност на групата, която заминава.

КР.МИРСКИ - Има такава възможност и аз даже вече направих такова предложение за: Емил Стефанов  
Ганчо Ганчев  
Георги Раданов  
Любен Желязков.

АЛ.ГЕТМАН - Освен това, ние можем да вземем и отделно народни артисти, които ще бъдат гости на Югославския театър. Ако не възразявате по този въпрос, ние допълнително ще премислим и оформим техния списък.

Е.ХАЛАЧЕВ - Аз съм съгласен с това предложение.

АЛ.ГЕТМАН - Другият въпрос, с който искам да ви занимавам е, че ние трябва да изпратим една авангардна група, в която трябва да влезе един член от Съюза на артистите - допълнително ще определим кой - Ковачев и Генчо Димитров, която група ще се заеме с организационните въпроси по нашето гостуване и най-вече с организирането на публиката за нашите спектакли Другари, в Югославия няма нашата система за организирана продажба на билети и аз съм длъжен да ви разкрия една тайна от гостуването на Народния театър през 1967 година, в Белград. За спектаклите "Егор Буличов", "Прокурорът" и "Златната карета" на каса са продадени по документите, с които разполагам, от 72 до 118 или най-много 250 билета. Всички останали билети са раздадени безплатно. Ние морално сме задължени да не подценяваме този въпрос и да направим всичко възможно да организираме публика. С тази задача ще се заеме авангардната група.

По общо мнение за езика се оформя следното становище: езиците са близки, славянски, разбираеми. Аз смятам, че затрудненията, които все пак ще възникнат от езиковия барьер ще се компенсират с факта, че пиесите са ярки, визуални и динамични. Решението е да се говори на български език, без никакви преводи, което ще има и голямо значение за художественото звучане на нашите спектакли. Югославският театър ни гостува на родния си език, ние трябва да направим същото. И накрая, там може би ще има хора, които ще поискат да чуят българска реч. Всичко това означава, че артистите и режисьорите трябва да имат предвид чистотата на дикцията и словото и да не се забравя, че диалогът се води на територията на друга нация.

С нас ще има група журналисти и няма да се съглася с никакви подмятания по този въпрос - дали са ни нужни или не. Аз се придържам към древната римска мъдрост - истината не съществува, докато мълвата не я разпространи. Този въпрос ще бъде допълнително добре обмислен кой точно да дойде с нас. Смятам сега да не ви занимавам с него, за да не губим време.

Пропуснах да попитам дали имате възражения по предложението да поканим в Белград видни наши артисти.

**П.КАРЛУКОВСКИ** - Нямам нищо против, стига да не се осакатява техническият екип.

**АЛ.ГЕТМАН** - В никакъв случай. По въпроса за пропагандата в Югославия може би трябва да се говори с Джокович и не знам как точно да постъпим. Какво трябва да вземем със себе си - статии или справки?

**Д.БЪРНЯКОВ** - Ние вече сме възложили задачата да се направи анотация на съдържанието на трите пиеси. Ще им изпратим и някои критически отзиви на наши крупни критици за нашите спектакли, които ще предадем за ползване на Джокович и на посолството.

**КР.МИРСКИ** - Можем да вземем рецензии за "Свекърва" от гостуванията ни в Братислава и Германия.

**АЛ.ГЕТМАН** - Това е добра идея. Интересува ме въпроса какво може да поеме като реклама тяхното радио, телевизия и печат? Другарю Бърняков добре ще бъде, ако проучите и този въпрос.

П.КАРЛУКОВСКИ - Добре ще бъде, ако нашата група, която като авангард пристигне преди нас в Белград, успее да проведе пресконференция с техните журналисти.

АЛ.ГЕТМАН - Пресконференция се предвижда и по последния протокол, подписан между нас и другарите от Белград. Сега ще ви го прочета, за да можете да си вземете лични бележки по него. (Чете последния протокол, подписан от югославска страна). На 4.XII - вторник - ние ще имаме среща с белградските журналисти. Другарко Гьорова, вие ще трябва да обмислите какви въпроси евентуално ще интересуват белградските другари на тази пресконференция, предварително ще трябва да се изготвят справки за нашия репертоар, ще трябва може би да ги запознаем с пиесите, които ще представяме и обезателно трябва да се кажат няколко думи за театъра. Другарко Гьорова, вие трябва да обмислите каква готовност трябва да имаме за евентуалните техни въпроси. Ще ни трябва и някои исторически справки за нашите гостувания в Югославия, защото предстоящото отиване на Народния театър в Белград е четвърто поред.

Как стои въпроса с програмите? Изпратени ли са вече те за Белград?

Д.БЪРНЯКОВ - Ние ще си служим с български програми за спектаклите, където ще има вложки за съдържанието на пиесите на сръбски език. Смятаме да не изпращаме предварително програмите, а да ги вземем направо с нас. Анотацията на пиесите ще им бъде изпратена предварително. ~~Крижжжжжж~~ Афишите те се задължават да направят там.

АЛ.ГЕТМАН - Имате ли други предложения и идеи? Ако сега не се сетим за всичко, за всяко свое удачно хрумване, ние, вие можете да се обръщате към другаря Бърняков, който ще ми докладва.

П.КАРЛУКОВСКИ - Ние нямаме дубльори на "Свекърва" и "Единственият свидетел". Единствената пиеса, в която има дубльори, незаеги в другите ни две пиеси, е "Всичко в градината". Моето предложение е, ако това е възможно, да ги вземем със себе си. Става дума за Любо Киселички, Лили Попиванова и Жоржета Чакъроваз

АЛ.ГЕТМАН - Другарю Халачев, вашето мнение по този въпрос?

Е.ХАЛАЧЕВ - Хубаво е да дойдат и тримата с нас.

АЛ.ГЕТМАН - Другарко Гьорова, вие трябва да решите кои други членове на Литературното бюро трябва да дойдат с нас.

С.ГЬОРОВА - Смятам, че трябва да дойде Илиана Друмева, която беше болна и не можа да дойде с нас в Германия.

АЛ.ГЕТМАН - За другарката Друмева не съм съгласен. Тя в момента трябва да си гледа здравето и да се пази. Когато се закрепи физически, аз на нея съм й обещал една командировка в Германия, за да гледа спектакли. Смятам, другарко Гьорова, че допълнително трябва да седнем с вас и внимателно да обсъдим този въпрос, за да не отнемаме сега времето на всички. Има ли други предложения?

А.КАРАКОСТОВА - Другарю Гетман, ние имаме достатъчно добри критически рецензии в печата за "Свекърва" и "Единственият свидетел". За съжаление до този момент не е публикувана нито една рецензия за "Всичко в градината". Предлагам, ако е възможно, театърът да поръча на някой от нашите изтъкнати критици да напише рецензия за спектакъла, която ние да използваме като пропаганден материал в Белград.

АЛ.ГЕТМАН - Още утре ще говоря с Каракашев - "Народна култура" да излезе с рецензия в най-скоро време за "Всичко в градината".

Другарю Бърняков, трябва да се направи списък на хората, на които трябва да занесем подаръци и трябва освен това да се предвидят резервни подаръци.

Предлагам ви да почетем с едноминутно мълчание светлата памет на Апостол Карамитев и да прием по една глътка за лека му пръст. (Всички стават и пазят тържествена тишина. Сестра Велина Гьорова прочита проекта за некролог, който се приема единодушно. Решава се в некролога да не се изброяват ролите - това е излишно, защото неговото творчество твърде здраво е свързано с дейността на театъра до последния момент, то се помни твърде ярко от всички и механичното изброяване на ролите е излишно. Спонтанно се взема решението некрологът да бъде подписан само с думите "Народен театър "Иван Вазов", а не от ръководството, партийното бюро и комсомолската организация, защото загубата е огромна за



целия колектив на театъра и целият Народен театър изказва последна почит към прекрасния творец - Апостол Карамитев - гордостта на неговата съвременна сцена).

Бележките от заседанието  
води:

*А. Каракостова*

(А. Каракостова, драматург)